

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

Furkan Kadir TOPÇU*

Öz

Birçok alanda olduğu gibi Türkçe eğitiminde de dijital öğrenme konulu çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme konulu tezlerin farklı açılardan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde alanın bir profili çizilerek alanda çalışacak araştırmacılara yol gösterilmiş olacaktır. Çalışma, YÖK Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan tarama neticesinde elde edilen 41 tez ile sınırlandırılmıştır. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme konulu tezlerin incelendiği bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Verilerin toplanmasında "Tez İnceleme Formu" kullanılmıştır. Toplanan ham verilerin araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenmesi için "Tez Sınıflama Formu" oluşturulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden faydalanılmıştır. Sonuç olarak dijital öğrenme tezlerinde daha çok öğrencilerin pasif olduğu, uygulamalarda araştırmacı tarafından hazırlanan materyallerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle öğrencilerin aktif olduğu, dijital kanalları doğrudan kullanabildiği çalışmaların yapılması gerektiği söylenebilir. Öğrencilerin tutum, görüş, akademik başarılarının yanı sıra dijital yeterliklerinin de geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dijital öğrenme, lisansüstü tezler, Türkçe eğitimi

An Investigation of Digital Learning Theses in the Field of Turkish Education

Abstract

Studies on digital learning are carried out in Turkish education as is the case in various other fields. This study aims to investigate digital learning in Turkish education through surveying the theses completed in the field. The goal is to create a profile of the field to guide researchers who will work in the field. The study is designed as a case study and is thus qualitative by design. In line with the goals of the study, the Higher Education Council National Thesis Center was surveyed and 41 theses on digital learning in Turkish education were found. A *Thesis Review Form* was used to collect data. A *Thesis Classification Form* was created to classify the collected data. Descriptive analysis was used for data analysis which revealed that students were mostly passive and that materials prepared by researchers were used. Based on the findings, it may be stated that studies that use digital channels directly and involve active student participation should be conducted to improve students' attitudes, opinions, and academic achievements as well as their digital competencies.

Keywords: Digital learning, graduate theses, Turkish education

Giriş

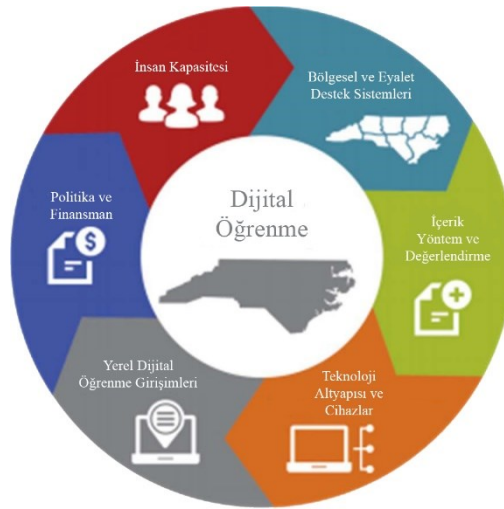
21. yüzyılda hayatın birçok noktasında meydana gelen değişmelerin temeli teknolojik değişmelerdir. Bu değişmelerle hayatımıza giren 'dijital' kavramı gündelik hayatımızın birçok yerinde karşımıza çıkmaktadır. Hayatımızın birçok noktasında farklı şekillerde karşımıza çıkan bu kavram beraberinde bazı sorumlulukları da getirmektedir. Bu sorumlulukların başında dijital yeterlikler gelmektedir. Türkçe eğitiminde de dijital yeterlikler önem arz etmektedir.

*Arş. Gör., Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Bartın, ftopcu@bartin.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0001-7198-5589

'Dijital' kavramının geldiği 'digit' kelimesi '1 ile 10 arası sayıların her biri, rakam' (Nişanyan, Webster) şeklinde tanımlanmaktadır. 'Dijital' ise 'Elde edilen, ölçülen bilgileri sayılar hâlinde depolama ve ekranda ondalık sayı olarak gösterme (işlemi).' (Kubbealtı) şeklinde tanımlanmaktadır. Buradan hareketle dijital kavramının sayılarla gösterme işlemi olduğu söylenebilir. Bununla birlikte alanda, 'dijital' ve 'elektronik' kavramları birbirlerinin yerine kullanılmakla birlikte yalnızca 'dijital kütüphane' ve 'elektronik kütüphane' arasında (Özel 2016: 278) kütüphaneyi kullanma açısından bir fark ifade edilmiştir.

Dijital ortamlar, teknolojinin gelişmesi ile birlikte hayatımızda önemli bir yer edinmiştir. Bireylerin günlük yaşamlarında olduğu gibi okuma ve yazma becerilerinin yanı sıra dinleme ve konuşma becerilerinin kullanımlarında da değişim gözlenmektedir (Duran ve Ertan Özen 2018: 32).

Dijital öğrenme, tanım gereği e-öğrenme kavramının bir parçasıdır. Dijital öğrenme, çekici ve etkileşimli bir şekilde paketlenmiş hem yazılım hem de donanım kullanımı yoluyla öğrencilere dijital olarak öğrenmeleri için uygulanan öğrenme teknolojisinde yeni bir dönüm noktasıdır (Faridah vd. 2020).

Şekil 1. Dijital Öğrenmenin Geliştirilmesi İçin Bir Çerçeve (Faridah vd. 2020)

Dijital teknolojilerle okuma ve yazma becerilerinin ilişkisi ele alındığında iki yönlü bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bunların ilki, bireylerin dijital ortamlarda karşılaştıkları yönergeleri, birtakım komutları, işaretleri ve görselleri doğru bir şekilde anlamlandırıp dijital araç gereçleri etkili bir şekilde kullanabilmelerini ifade etmektedir. Diğeri ise bireylerin oluşturdukları yazılı ve görsel materyalleri düzenli ve işlevsel bir şekilde paylaşabilmelerini içermektedir (Özbay ve Özdemir 2014: 32).

Web'in uzaktan eğitim etkinliklerinde kullanılmaya başlanması ile birlikte öğrenen bireylerin diğer bireylerle ya da öğretmenlerle tek veya çift yönlü daha etkin iletişim kurması ve etkileşime dayanan hizmetlerin sunulması (dinamik içerikli web sayfaları, e-posta, dosya transferi, tartışma listeleri, haber grupları, sohbet vb.) olanaklı hâle gelmiş, e-öğrenme kavramı ve öğrenme yönetim sistemleri yaygınlaşmaya başlamıştır (Özel 2016: 285).

Dijital ve çevrim içi olarak oluşturulan ve dağıtılan bütün konular, metin, resim, animasyon veya video biçiminde yazılıma entegre edilebilmektedir. Bu materyaller sadece bir bilgisayarda sistematik bir şekilde depolanan bilgi koleksiyonu değildir. Dijital öğrenme aynı zamanda tüm geleneksel öğretim ve öğrenme faaliyetlerini dijital formda birleştirebilir. Dijital öğrenmede, öğrencilerin teorik e-kitapları, video eğitimleri, uygulama soruları, deneysel simülasyonlar, istişareler, hatta öğrenciler için motivasyon özellikleri gibi dersleri anlamasını kolaylaştırabilecek bazı öğretim materyalleri referans olarak eklenebilmektedir (Faridah vd. 2020).

Dijital okuryazarlık (Martínez-Bravo 2020: 13) iki bakış açısıyla tanımlanmıştır. İlki, teknolojinin kullanımı için beceri-yeterliliklere odaklanmıştır; ikincisi, öğretme-öğrenme ve stratejileri üzerinedir. Bu ikili bakış açısı, "dijital okuryazarlığı" yalnızca bir dizi yetkinliğin toplamı olarak değil,

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

aynı zamanda tasarım ve uygulamadan çeşitli özelliklerin dâhil olduğu yetkinliklerin değerlendirilmesine kadar giden bir süreç olarak tanımlamıştır.

Luong ve Arnold (2020: 787), internet teknolojisini kullanan eğitimin yeni bir eğitim olmadığını, akademisyen ve araştırmacıların yıllardır araştırmalar yayınladığını ifade etmiştir. Ayrıca, uzaktan öğretimin salgından önce daha çok yükseköğretimde kullanıldığını, sınıfta teknoloji kullanımının verimliliği artırmanın bir yolu olduğunu ifade etmiştir.

Bilgisayar ve internet teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte elektronik ortamda öğrenme fikri dünya çapında büyük ilgi görmüştür. 1960’larda bilgisayarların ortaya çıkmasından günümüze kadar e-öğrenme çabalarını üç büyük dönüşüm temelinde incelemek mümkündür. Öğretimi desteklemek amacıyla temel becerilerin öğretilmesinde alıştırmaya ve pratiğe dayanan eğitim yazılımlarıyla başlayan elektronik ortamda öğrenme yönelimi, özellikle 1991’de www’ya kavuşan internetin anında iletişim olanaklarıyla büyük bir ivme kazanmıştır. Böylece bilgisayar tabanlı eğitim yazılımları yerini sunucu tabanlı öğrenme yönetim sistemlerine (LMS) bırakmıştır. Dolayısıyla içerik oluşumu ve kontrolü de CD-ROM’dan web tabanlı yazılım dillerine yükselmiştir (Fırat 2009: 28).

Türk eğitim sisteminde son yıllarda beceri odaklı yapılandırmacı eğitim modelinin benimsenmesiyle öğretmen ve öğrenci rolleriyle öğrenme ve öğretme ortamları değişmiştir. Çoklu ve zengin öğrenme ortamlarının bir gereği olarak öğrenci ve öğretmenlerin artık eskisinden çok daha fazla bilişim teknolojisi kullanması gerekmektedir. Sınıf içinde ve dışında öğrencilere verilen öğrenme fırsatları, birçok öğrenme görevi ve projeler onların teknolojiyi amacına yönelik olarak kullanmasını gerektirmektedir (Karadüz ve Baytak 2010: 10).

Türkçe Dersi Öğretim Programı (MEB 2019: 5) ‘yetkinlikler’ bölümünde ‘dijital yetkinlik’ “iş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.” şeklinde ifade edilmiştir. Yine programdaki “Kısa ve basit dijital metinlerdeki mesajı kavrar.” kazanımı dijital yetkinliğin Türkçe derslerindeki yerini göstermektedir. Bununla birlikte 21. yy. becerileri içinde yer alan ‘dijital okuryazarlık’ kavramı birçok derste kullanılmaktadır. Dijital okuryazarlık (Trilling, Fadel 2009: xxvi), 21. yy. becerilerini meydana getiren üç gruptan biridir. Bu açıdan bakıldığında eğitimin temel bileşenlerinden birini meydana getirmektedir. Dijital okuryazarlık ise “bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ile bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) okuryazarlığı”nı içermektedir. Bilgisayar ve teknolojinin hayatın her sahasına girmesiyle eğitimin de buna uyum sağlaması gerekmektedir. Küresel bir hareket, dijital öğrenen grubu için eğitim araçlarını yeniden ayarlamak ve öğrenmeyi 21. yüzyılın yeni hareket tarzlarıyla eş zamanlı hâle getirmek için çalışmaktadır (Trilling, Fadel 2009: xxviii). 21. yy. da hayatın yeni öğrenme yollarını dört güçlü kuvvet birleşerek meydana getirmektedir. Bunlar; bilgi çalışmaları, düşünme araçları, dijital hayat tarzları ve öğrenme araştırmalarıdır (Trilling, Fadel 2009: 21). Buradan hareketle yeni eğitim anlayışlarında dijitalikten uzak bir yaklaşım sergilenemeyeceği söylenebilir.

Türkçe eğitiminde birçok farklı teknoloji tabanlı uygulama kullanılmaktadır. Altunbay ve Bıçak (2018: 140), Türkçe eğitiminde kullanılabilirliği tespit edilen teknoloji tabanlı uygulamaları şu şekilde ifade etmiştir:

- Artırılmış gerçeklik
- Eğitsel yazılımlar
- Etkileşimli tahta
- Web tabanlı öğretim
- Mobil öğretim
- Bilgisayar destekli öğretim
- Bilgisayar tabanlı öğretim
- Uzaktan öğretim

Eğilim araştırmaları, farklı bilim dallarının içerisinde belirli konularda veya alanının tamamını ilgilendirecek şekilde alandaki çalışmaların profillerini, perspektiflerini ortaya koyma amaçlı

yapılmaktadır. Bu çalışmalar alanla ilgili genel bir bakış açısı sunmakla birlikte araştırmacılara fikir vererek bir başlangıç noktası oluşturmaktadır. Bu sebeple ilk olarak Türkçe eğitimi alanında yapılmış eğilim araştırmaları incelenmelidir. Farklı açılardan Türkçe eğitimiyle ilgili akademik çalışmalara yaklaşan ve değerlendirmeler yapan eğilim araştırmaları bulunmaktadır (Aktaş ve Uzuner Yurt 2015; Arı 2020; Aytaş ve Özcan 2018; Boyacı ve Demirkol 2018; Bozkurt ve Uzun 2015; Ceran 2018; Coşkun 2012; Doğan ve Özçakmak 2014; Dönmez ve Gündoğdu 2016; Karagöz ve Şeref 2019; Kemiksiz 2017; Öz 2020; Özçakmak 2017; Özdemir 2018; Tok ve Potur 2015; Varışoğlu vd. 2013; Yanbıyık ve Yılmaz 2016). Bu çalışmalar, Türkçe eğitiminde yapılmış eğilim araştırmalarıyla birlikte Türkçe eğitiminde teknoloji tabanlı çalışmalar da yapılmıştır (Aşçı 2019; Baki ve Feyzioğlu 2017; Bal 2018; Bal 2019; Bal ve Uslu 2018; Benzer 2018; Dayan ve Girmen 2018; Demirel ve Baki 2018; Eroğlu 2020; Ertem 2016; Işıksalan 2020; Karakuş Tayşi 2019; Kurudayıoğlu ve Bal 2014; Kurudayıoğlu ve Soysal 2020; Mete 2021; Özbay ve Özdemir 2014; Özdemir 2017; Özerbaş ve Öztürk 2017; Özkaya 2020; Yılmaz vd. 2017). Dijital çalışmaları inceleyen az sayıda çalışma mevcuttur. Türkçe eğitimindeki dijital çalışmaları inceleyen az sayıdaki çalışmalar; dijital öyküleme ile ilgili çalışmaları inceleyen Turgut ve Kışla (2015), Talan (2019) ve Özkaya (2020); mobil öğrenme üzerine çalışan Korucu ve Biçer (2018); e-öğrenme ortamlarıyla ilgili yapılan tezleri ana bilim dalı ayrımı olmadan inceleyen Delen (2021); çevrim içi okuma üzerine yapılan çalışmaları inceleyen Çıfci ve Ünlü (2020); Türkçe eğitiminde teknoloji kullanımına yönelik yapılan tezleri inceleyen Şahin vd. (2020); Türkçe eğitiminde web 2.0 uygulamalarının kullanımına dair örnekler sunan Benzer (2017); Türkçe eğitiminde dijital yetkinlik kavramını inceleyen Geçgel vd. (2020); video oyunları üzerinden WoS tabanındaki makaleleri inceleyen (Altınpulluk; 2021) çalışmalar olarak sayılabilir.

Türkçe eğitiminde dijital çalışmaların artması, bu tür çalışmaların incelenmesiyle sağlanabilir. Dijital öğrenme alanındaki çalışmaların eğilimlerini görmek, araştırmacılara yol gösterecektir. Bu çalışmada dijital öğrenme tezlerinin genel eğilimi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu açıdan çalışma "Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin eğilimi nasıldır?" sorusu etrafında şekillenmiştir.

Teknoloji ve internet günlük hayatta giderek daha önemli roller oynamaya başladıkça birçok kişinin ilgisi, dijital bağlamlarda okuryazarlığın değişen doğasını anlamaya yönelmiştir (Noguerón-Liu ve Lammers 2020: 408). Dijitalleşimin anlamlandırılması, kullanılması ve bu alanda yapılan çalışmalar önemli hâle gelmiştir. Bu kapsamda, Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme konulu tezlerin farklı açılardan incelenerek genel yapısının ortaya konması amaçlanmıştır.

Çalışmada şu araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin konuları açısından dağılımı nasıldır?
3. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin problem, alt problem ve amaç açısından dağılımı nasıldır?
4. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin sonuçları açısından dağılımı nasıldır?
5. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin çalışma grupları açısından dağılımı nasıldır?
6. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin çalışma gruplarının büyüklüğü açısından dağılımı nasıldır?
7. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin yaklaşım ve desenleri açısından dağılımı nasıldır?
8. Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin veri toplama araçları açısından dağılımı nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme konulu tezlerin incelendiği bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile desenlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2018: 289)

durum çalışması araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine imkân veren bir araştırma yöntemidir. Bu çalışmada incelenen tezlerin özellikleri ve eğilimleri olduğu gibi doğrudan incelendiği için durum çalışması kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada verilerin toplanmasında doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizidir (Yıldırım ve Şimşek 2018: 189).

Bu çalışmada veri toplama sürecinde “Tez İnceleme Formu” kullanılmıştır. Form, bu çalışma için araştırmacı tarafından alanda yazılanlar ve çalışmanın amaç ve araştırma soruları doğrultusunda hazırlanmıştır. İlk olarak, çalışmanın amacı ve araştırma soruları doğrultusunda formda yer alacak birimler belirlenmiştir. Bu belirleme neticesinde elde edilen form, iki alan uzmanına (Türkçe Eğitiminde Dr. Öğr. Üyesi ve Arş. Gör.) gönderilerek formla ilgili görüşleri alınmış ve forma son hâli verilmiştir. Form içerisinde “tez adı, türü, yıl, konu, araştırmanın problemi, araştırmanın alt problemleri, araştırmanın amacı, çalışma grubu, kullanılan yöntem-desen, verilerin toplanması, sonuç” başlıkları kullanılmıştır. Bu başlıkların belirlenmesinde araştırmanın amacı ve soruları esas alınmıştır. Bu doğrultuda araştırmacı tarafından incelenmek istenen özellikler için başlıklar belirlenmiştir.

Bir başka veri toplama aracı olan ve toplanan ham verilerin araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenmesi için “Tez Sınıflama Formu” oluşturulmuştur. Bu form, ilk tarama sonrasında elde edilen tezlerin amaca uygunluğunun tespiti için kullanılmıştır. İlk tarama, geniş bir alandan ve sınırlandırma olmaksızın yapıldığından elde edilen tezlerin amaca uygun olanlarının tespiti gerekmiştir. Oluşturulan bu form ile çalışmanın amacına uygun olan tezler belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmada kullanılacak verileri toplamak amacıyla “YÖK Ulusal Tez Merkezi” aracılığıyla Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezleri taranmıştır. Taramalar, 19.03.2021-08.04.2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Çalışmaya dâhil edilen tezler Ek-1’de sunulmuştur. Bu tarihlerden sonra eklenmiş olabilecek tezler, bu çalışmanın dışındadır. Tarama yapılırken dijital alanda yapılan tezlerin birçok farklı kavram kullanılarak isimlendirildiği fark edildiğinden anahtar kavram kullanmak yerine “YÖK Ulusal Tez Merkezi”nde ‘Detaylı Tarama’ bölümünde iki kademeli bir tarama yapılmıştır. Taramanın birinci kademesinde “İzin durumu, izinli; durumu, onaylandı; dil, Türkçe; grubu, sosyal ve ana bilim dalı sırasıyla, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi, Türkçe, Türkçe Eğitimi, Türkçe Öğretimi, Türkçe Öğretmenliği, Türkçe ve Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Sosyal Bilimler, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi” seçilmiştir. Taramanın ikinci kademesinde “İzin durumu, izinli; durumu, onaylandı; dil, Türkçe; grubu, sosyal ve bilim dalı, Türkçe Eğitimi, Türkçe Öğretmenliği, Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi” seçilerek tarama tamamlanmıştır. İkinci kademe çoğunlukla birinci kademe ulaşılan tezlere ulaşılmıştır fakat buradaki amaç, ana bilim dalı Türkçe Eğitimi haricinde bir ana bilim dalı olup Türkçe Eğitimi bilim dalında yapılan tezlerdir. Nitekim bu türden tezlerle de karşılaşmıştır. Taramalarda tezler isimleriyle incelenmiş, çalışmanın güvenilirliğini zedelememesi açısından dijitalliği, teknolojiyi çağrıştıran bütün tezler verilere dâhil edilmiştir. Bu noktada “Yabancılar Türkçe Öğretimi” konusundaki tezler kapsam dışında bırakılmıştır. Bu taramalar neticesinde 115 teze ulaşılmıştır. Bu tezler “Tez Sınıflama Formu” meydana getirilerek iki alan uzmanına gönderilmiş, çalışmanın amacı olan ‘dijital’ kavramına girip girmeyeceğine göre sınıflandırmaları istenmiştir. Araştırmacının da aynı sınıflandırmayı yapmasıyla üç ismin sınıflaması neticesinde 115 tezin 71’inde ortaklık sağlanmıştır. İlk sınıflamada ortaklık sağlanamamış, 44 tez yeniden incelenmiş, gerektiğinde içerikleri değerlendirilmiştir. Bu sınıflandırmalar neticesinde 10’u doktora, 31’i yüksek lisans olmak üzere toplam 41 tez bu çalışmanın verilerini meydana getirmiştir. Gerek tarama sırasında gerekse elde edilen tezlerin son sınıflaması esnasında bu kapsamın dışına çıkılmamıştır. Son sınıflamada çıkarılan tezler, çalışmadaki ‘dijital’ kavramına uygun olmadığı için kapsam dışında bırakılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden faydalanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek 2018: 239-240). Çalışmaya dâhil edilen tezler “Tez İnceleme Formu”na işlenmiştir. Formdaki “Tez adı, türü, yılı, konusu, araştırma problemi, araştırmanın alt problemleri, araştırmanın amacı, çalışma grubu, kullanılan yöntem/desen, verilerin toplanması, sonuç” sütunları her bir tez için doldurulmuştur. Bütün tezlerin forma işlenmesinin ardından her bir birim için veriler bir araya getirilerek temalar oluşturulmuş, sonrasında tablolara aktarılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Tezlerin çalışmaya dâhil edilmesi sürecinde YÖK Ulusal Tez Merkezinde Türkçe Eğitimi alanında bulunan bütün tezler, isimleri esas alınarak taranmıştır. Bu taramada ‘teknoloji’ ve ‘dijital’ kavramlarını çağrıştıran bütün tezler toplanmıştır. Sonrasında araştırmacıyla birlikte iki uzmana (Dr. Öğr. Üyesi ve Arş. Gör.) “Tez Sınıflama Formu” ve toplanan tezler gönderilmiştir. Araştırmacı ve iki uzman tarafından yapılan sınıflamaya göre çalışmaya dâhil edilecek tezler belirlenmiştir. Bu açıdan, çalışmaya dâhil edilen tezler araştırmanın amacına uygundur. Çalışmaya dâhil edilen tezlerin incelenmesi esnasında “Tez İnceleme Formu”na işlenen veriler, formdaki bölümlere uygun olarak tezlerden aynen aktarılmıştır. Bu işlemin ardından her bir sütundaki veriler birleştirilerek değerlendirilmiştir. Bu işlem araştırmacı tarafından veriler tezden aynen alınarak yapılmıştır. Kullanılan verilerin hiçbirine araştırmacı tarafından müdahale edilmemiştir. Verilerin toplanması ve analizi sürecinde bulgular, ham verilerle desteklenerek ifade edilmiştir. Ayrıca tablolara ifade edilen bütün veriler, alındıkları tezlerle desteklenmiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bulgular

Bu bölümde çalışmanın amaç ve araştırma soruları doğrultusunda bulgular verilmiştir. Tablolarda bulunan Y3, D6 gibi ifadeler Ek-1’de belirtilen tezlerin numaralarıdır.

Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 1.

Tezlerin Tür ve Yıllara Göre Dağılımı

	Yüksek lisans		Doktora		Toplam
	Sıklık	Bulunan tezler	Sıklık	Bulunan tezler	
2009	1	Y30	-	-	1
2010	-	-	-	-	-
2011	1	Y14	1	D5	2
2012	-	-	-	-	-
2013	2	Y6, Y27	3	D2, D8, D10	5
2014	-	-	1	D9	1
2015	1	Y15	1	D4	2
2016	3	Y7, Y17, Y25	-	-	3
2017	2	Y16, Y31	1	D1	3
2018	5	Y2, Y5, Y9, Y11, Y19	-	-	5
2019	10	Y1, Y3, Y10, Y18, Y20, Y22, Y23,	1	D7	11

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

	2020	Y24, Y28, Y29			
	6	Y4, Y8, Y12, Y13, Y21, Y26	2	D3, D6	8
Toplam	31 (%76)		10 (%24)		41

Birinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular incelendiğinde doktora tezlerinin daha dengeli bir dağılım gösterdiği, buna karşın yüksek lisans tezlerinde 2017 yılından sonra bir artış olduğu söylenebilir. Bu artışta Türkçe Öğretim Programındaki değişikliklerin etkisi olabilir. Toplam sayılara bakıldığında en fazla çalışmanın (Y1, Y3, Y10, Y18, Y20, Y22, Y23, Y24, Y28, Y29) 2019 yılında yapıldığı sonucuna ulaşılabilir. 2020 yılında başlamış olan salgının burada etkili olduğu söylenebilir. Bununla birlikte ilerleyen yıllarda dijital öğrenme ile ilgili tezlerde artış görülebilir. Tezlerin türleri açısından değerlendirilmesinde ise doktora tezlerinin toplam tezlerin 1/4'ünü oluşturduğu görülmektedir.

İkinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 2.

Tezlerin Ana Konu Dağılımı

	Öğrencinin pasif olduğu	Etkisi	Öğrencinin aktif olduğu	Öğrencinin incelendiği	Geliştirme Öğrencinin pasif olduğu
Doktora	5 (%50) (D1, D5, D8, D9, D10)		3 (%30) (D3, D4, D6)	1 (%10) (D2)	1 (%10) (D7)
		Etkisi	İnceleme-İlişki	Geliştirme	
	Öğrencinin pasif olduğu	Öğrencinin aktif olduğu	Öğrencinin pasif olduğu	Öğrencinin pasif olduğu	
Yüksek lisans	16 (%52) (Y1, Y3, Y5, Y7, Y8, Y9, Y11, Y13, Y14, Y17, Y20, Y21, Y24, Y25, Y29, Y30)	3 (%10) (Y4, Y19, Y31)	11 (%35) (Y2, Y10, Y12, Y15, Y16, Y18, Y22, Y23, Y26, Y27, Y28)	1 (%3) (Y6)	

Çalışmada incelenen tezler, konularının dağılımı açısından incelendiğinde ilk karşılaşılan husus çalışmalara yaklaşma şekilleridir. Bu kapsamda tezlerin bir yöntemin-uygulamanın öğrencilerin çeşitli becerilerine etkisini incelediği görülmektedir. Doktora tezlerinin tamamına yakını bu türden tezlerden meydana gelmekteyken yüksek lisans tezlerinin %62'si etki inceleyen tezlerdendir. Bunun altındaki sınıflandırma dikkate alındığında ise çalışmalarda nasıl bir yol izlendiği, yöntemin nasıl gerçekleştiği görülmektedir. Bu bölümde özellikle öğrencilerin uygulama süresince aktif veya pasif olduğu çalışmalar göze çarpmaktadır. Öğrencilerin aktif olduğu çalışmalardan kasıt uygulanan yazılım, program, uygulama vb.nin doğrudan öğrenciye kullanıldığı çalışmalardır. Buna karşın öğrencilerin pasif olduğu çalışmalarda; kullanılan yazılım, program, uygulama vb.nin araştırmacı tarafından Türkçe eğitimine uygun olarak hazırlandığı ve öğrencilere sunulduğu görülmektedir. Bütün çalışmalara bakıldığında öğrencilerin pasif olduğu çalışmaların bütün çalışmalarda büyük oranda yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte doktora ve yüksek lisans tezlerinde öğrencilerin pasif olduğu çalışmalara bakıldığında doktora tezlerinde bu oranın daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 3.

Tezlerin Konu Dağılımı

Doktora	Sıklık	Bulunan tezler
dijital hikaye	4	D1, D3, D4, D6
web tabanlı uzaktan öğretim	3	D2, D9, D10
etkileşimli bilgisayar uygulaması	2	D5, D8

elektronik sözlük	1	D7
<i>Yüksek lisans</i>		
web 2.0 uygulamaları	6	Y8, Y20, Y23, Y29, Y31, Y19
bilgisayar destekli öğretim	6	Y3, Y11, Y15, Y17 Y22, Y27
bilgisayar destekli eğitsel oyunlar	4	Y1, Y5, Y13, Y24
basılı ve dijital ortamda okuduğunu anlama becerisi	4	Y2, Y12, Y14, Y21
ortaokul öğrencilerinin wattpad uygulaması kullanımı	2	Y16, Y28
z-kitap, elektronik ders kitabı	2	Y7, Y25
dijital hikaye	2	Y9, Y10
internete yönelik epistemolojik inanç	1	Y26
webquest (web macerası) yöntemi	1	Y30
Çevrim içi iş birlikli öğrenme yöntemi	1	Y4
sözlük geliştirme	1	Y6
e-yazma alışkanlıkları	1	Y18

Konu açısından tezler en çok dijital hikâye ve bilgisayar destekli çalışmalara yönelmiştir. Doktora tezlerinde dijital hikâye ilk sıradayken yüksek lisans tezlerinde bu oran düşmektedir. Yüksek lisans tezlerindeyse web 2.0 uygulamaları ile bilgisayar destekli öğretim ön plana çıkmıştır.

Üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 4.

Tezlerin Problem, Alt Problemler ve Amaç Açısından Dağılımı

		Sıklık
Doktora	akademik başarı ve tutum	7 (%54) (D1, D5, D7, D8, D9, D10)
	yazma becerileri, yazma kaygıları, özyeterlik	3 (%23) (D4, D6, D9)
	vurgu ve tonlama	1 (%8) (D2)
	dijital okuryazarlıklar	1 (%8) (D6)
	geleneksel yöntemle farkları açısından değerlendirmektir.	1 (%8) (D3)
	tutum ve başarı	18 (%38) (Y1, Y3, Y4, Y7 Y8, Y9, Y11, Y13, Y14, Y15, Y17, Y19, Y20, Y24, Y25, Y27, Y29, Y30)
Yüksek lisans	yazma özyeterliği, becerisi, duyarlılığı, psikolojisi, kaygısı, farkındalığı	7 (%16) (Y4, Y10, Y15, Y16, Y18, Y19, Y31)
	okuduğunu anlama	4 (%8) (Y2, Y7, Y14, Y21)
	okuma özyeterliği	2 (%4) (Y12, Y16)
	görüş	2 (%4) (Y22, Y26)
	motivasyon	2 (%4) (Y24, Y29)
	kişisel ilerleme algısı	1 (%2) (Y10)
	genel ilerleme algısı	1 (%2) (Y10)
	öğrenci sözlüğü hazırlamak	1 (%2) (Y6)
	normal öğretimle farkı	1 (%2) (Y3)
	dilbilgisi	1 (%2) (Y1)
hazırbulunuşluk	1 (%2) (Y15)	
	kalıcılık	1 (%2) (Y17)
	web 2.0 araçlarının kullanıma durumu	1 (%2) (Y23)
	özyeterlik inancı	1 (%2) (Y25)
	epistemolojik inanç	1 (%2) (Y26)

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

e-yazma alışkanlıkları	1 (%2) (Y18)
metinde bulunması gereken özellikler	1 (%2) (Y28)
sözcük öğrenme açısından değerlendirmektir.	1 (%2) (Y5)

Çalışmaya konu olan tezler; problem, alt problem ve amaç açısından bütüncül bir yaklaşımla incelenmiştir. Bunun sebebi çalışmalarda bu üç başlığın birbiriyle yakın ve ilgili olarak ifade edilmesidir. Bu şekilde çalışmada aynı verilerin tekrarından uzak kalınmıştır. Her iki grupta da akademik başarı ve tutum ile yazma becerilerinin incelenmesinin hedeflendiği görülmektedir. Bu sonuç diğer sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Dördüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 5.

Tezlerin Sonuçları Açısından Dağılımı

	Sıklık
Bilgisayar destekli öğretim, mevcut öğretime göre; derse karşı tutum	5 (%28) (D1, D5, D6, D8, D10)
dil bilgisi, akademik başarı	4 (%22) (D1, D3, D5, D10)
kalıcılık üzerinde	1 (%5,5) (D1)
vurgu, ton ve duyguyu algılama ve yansıtma becerilerini geliştirmede	1 (%5,5) (D2)
yaratıcı düşünme becerisini geliştirmede	1 (%5,5) (D3)
öğrenciler üzerinde pozitif bir etki oluşturmada	1 (%5,5) (D4)
yazma kaygısı	1 (%5,5) (D6)
dijital okuryazarlık	1 (%5,5) (D6)
sözcük öğretimi üzerinde	1 (%5,5) (D7)
zaman ve mekândan bağımsız eğitim verebilmede	1 (%5,5) (D9)
üç boyutlu materyal hazırlama konusunda etkili olduğu ifade edilmiştir.	1 (%5,5) (D10)
başarı	8 (%21) (Y1, Y8, Y11, Y13, Y17, Y20, Y24, Y30)
tutum	8 (%21) (Y1, Y8, Y11, Y13, Y14, Y19, Y20, Y27, Y30)
yazma becerisi, yazma kaygısı, yazma duyarlılığı	4 (%10) (Y4, Y10, Y15, Y19)
dersleri eğlenceli hâle getirdiği	3 (%7) (Y9, Y20, Y22)
kalıcılık	2 (%5) (Y17, Y21)
motivasyon	2 (%5) (Y2, Y29)
ekran okumanın kâğıttan okuduğunu anlama başarısının seviyesine ulaştığı	1 (%3) (Y2)
noktalama işaretleri kazanımlarını olumlu yönde etkilediği	1 (%3) (Y3)
derlem tabanlı bir sözlüğün oluşturulduğu	1 (%3) (Y6)
z-kitap kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlamaları	1 (%3) (Y7)
Wattpad'in okuma ve yazma amacıyla kullanıldığı, öğrencilerin macera ve kurgu türünde kitapları okuduğu, Wattpad'den kitap okuyan ortaokul öğrencilerinin anne-baba eğitim düzeyi dijital	1 (%3) (Y16)

ortamdan kitap okumayan ortaokul öğrencilerinin anne-baba eğitim düzeyinden anlamlı derece yüksek çıktığı	
öğretmen adaylarının özyeterlik düzeyleri üzerinde etkili olduğu	1 (%3) (Y12)
e-yazma alışkanlığını olumlu yönde etkilediği	1 (%3) (Y18)
teknoloji kullanımının en çok dinleme becerisini etkilediği	1 (%3) (Y22)
Türkçe dersi ile web 2.0 araçlarının ilişkilendirilmesi gerekliliği	1 (%3) (Y31)
Öğretmen adaylarının epistemeolojik inançlarının orta düzeyde olduğu	1 (%3) (Y26)
sözcük bilgisini artırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.	1 (%3) (Y5)
Öte yandan;	
elektronik uygulamasının EBA ile karşılaştırıldığında akademik başarılarını ve tutumlarını anlamlı düzeyde etkilemediği	2 (%25) (Y20, Y21)
yazma özyeterliği açısından fark bulunmadığı	1 (%12,5) (Y10)
Wattpad’de geçirdikleri vakit ile okur özyeterlikleri ve yazma özyeterlikleri arasında bir ilişki bulunmadığı	1 (%12,5) (Y16)
Web 2.0 uygulamalarında içerik bulmada zorlanma, erişim sorunları, sosyal ortama kendilerini fazla kaptırmaları gibi durumların yaşandığı	1 (%12,5) (Y23)
Wattpad’taki kitapların olumsuz davranışların bulunduğu, edebi dilden uzak olduğu	1 (%12,5) (Y28)
başarı puanında anlamlı bir artışın olmadığı	1(%12,5) (Y29)
yazma kaygısına etki etmediği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.	1 (%12,5) (Y4)

Ele alınan tezler, sonuçları açısından değerlendirildiğinde problemleri doğrultusunda bulgular elde edilmektedir. Her iki grupta da akademik başarı ve tutum ilk sırada yer almaktadır. Bunun yanı sıra yüksek lisans tezlerinde olumsuz sonuçlar elde edildiği ifade edilmiştir.

Beşinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 6.

Tezlerin Çalışma Grupları Açısından Dağılımı

		Doktora	Yüksek lisans
Ortaokul	8. sınıf	2 (D1, D8)	4 (Y11, Y15, Y20)
	7. sınıf	2 (D3, D6)	3 (Y4, Y13, Y29, Y31)
	6. sınıf	2 (D4, D5)	9 (Y1, Y2, Y7, Y8, Y9, Y10, Y21, Y25, Y30)
	5. sınıf	1 (D7)	3 (Y3, Y24, Y19)
	5-6-7-8. sınıf	-	1 (Y16)
Lise	Sınıf belirtilmemiş	-	1 (Y5)
	10. sınıf	-	1 (Y17)
	Sınıf belirtilmemiş	-	1 (Y18)
	Türkçe eğitimi (3. sınıf)	1 (D2)	-
Öğretmen adayı	Türkçe eğitimi (2. sınıf)	1 (D10)	-
	Türkçe eğitimi (sınıf belirtilmemiş)	-	1 (Y26)
	Türk dili ve edebiyatı	1 (D9)	-
	Eğitim fakültesi öğrencileri	-	1 (Y12)
Türkçe öğretmeni	Ortaokul öğrencileri ile	-	1 (Y22)
	Türkçe öğretmenleri	-	2 (Y23, Y27)

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

Sözlük maddesi	Ön ad	-	1 (Y6)
Kitap (İnceleme)	Wattpad (İnceleme)	-	1 (Y28)

Çalışmada incelenen tezler çalışma grupları açısından değerlendirildiğinde tezlerin ortaokul öğrencileri üzerinde çalışıldığı görülmektedir. Doktora tezlerinin %70'i ortaokul öğrencileri üzerinde yapılırken tezlerin %30'unun öğretmen adayları üzerinde yapıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin ise %71'i ortaokul öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Doktora tezlerinden farklı olarak yüksek lisans tezlerinde lise öğrencileri ve Türkçe öğretmenleri üzerinde de çalışılmıştır. Bununla birlikte yüksek lisans tezlerinde öğretmen adayları üzerinde daha az çalışılmıştır.

Altıncı araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 7.

Tezlerin Çalışma Gruplarının Büyüklüğü Açısından Dağılımı

	Doktora	Yüksek lisans
1-50	4 (%40) (D1, D3, D6, D8)	12 (%39) (Y7, Y9, Y11, Y14, Y19, Y20, Y21, Y22, Y25, Y28, Y30, Y31)
51-100	5 (%50) (D2, D4, D5, D9, D10)	6 (%19) (Y1, Y4, Y13, Y17, Y24, Y29)
101-200	1 (%10) (D7)	4 (%13) (Y3, Y16, Y23, Y27)
201-500	-	3 (%10) (Y2, Y5, Y26)
501-1000	-	2 (%6) (Y6, Y15)
1001-1500	-	1 (%3) (Y18)
1501 ve üstü	-	1 (%3) (Y12)
Belirtilmemiş	-	2 (%6) (Y8, Y10)

Çalışmaların örneklem büyüklükleri incelendiğinde doktora tezlerinin %90'ının 1-100 örneklem büyüklüğüne sahip olduğu görülmektedir. Aynı büyüklük aralığında yüksek lisans tezlerinin %58'i bulunmaktadır. 200 örneklem büyüklüğünden daha yüksek örneklem gruplu bir doktora tezi bulunmamaktadır. Yüksek lisans tezlerinin ise örneklem grupları çok daha yüksektir. Bu durumun sebebi doktora tezlerinin daha küçük grupla daha derinlemesine araştırma hedefinin bulunması olabilir.

Yedinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 8.

Tezlerin Yaklaşım ve Desen Açısından Dağılımı

	Doktora	Yüksek lisans
<i>Yaklaşım</i>		
Karma	7 (%70) (D1, D3, D4, D5, D6, D7, D9)	10 (%32) (Y4, Y5, Y8, Y9, Y14, Y19, Y20, Y21, Y25, Y26)
Nitel	-	5 (%26) (Y6, Y16, Y22, Y28, Y31)
Nicel	3 (%30) (D2, D8, D10)	16 (%42) (Y1, Y2, Y3, Y7, Y10, Y11, Y12, Y13, Y15, Y17, Y18, Y23, Y24, Y27, Y29, Y30)
<i>Desen</i>		
Eş zamanlı	2 (%13) (D1, D9)	-
İç içe karma	2 (%13) (D1, D3)	1 (%3) (Y21)
Yarı deneysel	4 (%26) (D2, D6, D8, D10)	7 (%19) (Y1, Y10, Y11, Y13, Y20, Y24, Y25)
Üçgenleme/Çeşitleme	1 (%6,5) (D4)	-

Durum çalışması	2 (%13) (D4, D9)	2 (%5) (Y5, Y9)
Açıklayıcı ardışık	1 (%6,5) (D6)	1 (%3) (Y8)
Tasarım tabanlı araştırma	1 (%6,5) (D7)	-
Klasik deneysel	2 (%13) (D5, D7)	7 (%19) (Y3, Y4, Y9, Y14, Y17, Y29, Y30)
Betimsel araştırma	-	4 (%11) (Y6, Y23, Y27, Y30)
2x2'lik split-plot faktöryel (karışık) desen	-	1 (%3) (Y7)
Tarama	-	2 (%5) (Y12, Y23)
Kesitsel tarama	-	1 (%3) (Y15)
Betimsel tarama	-	1 (%3) (Y18)
İlişkisel tarama	-	2 (%5) (Y16)
Açımlayıcı sıralı	-	4 (%11) (Y5, Y19, Y20, Y25)
Tek noktada birleştirme	-	1 (%3) (Y26)
Doküman incelemesi	-	1 (%3) (Y28)
Eylem araştırması	-	1 (%3) (Y31)
Nedensel karşılaştırma	-	1 (%3) (Y2)

Doktora çalışmalarının %70'i karma yaklaşımla yapılan çalışmalardan meydana gelirken nitel çalışma yapılmamıştır. Yüksek lisans tezlerinde ise daha dengeli bir dağılım söz konusudur. Bu durum, doktora tezlerinin çalışılan konuya farklı açılardan yaklaşma hedefiyle ilgili olabilir. Her iki grupta da en fazla kullanılan desen yarı deneysel desen olmuştur.

Sekizinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular

Tablo 9.

Tezlerin Veri Toplama Araçları Açısından Dağılımı

	Doktora	Yüksek lisans
Tutum, kaygı, özyeterlik ölçekleri	17 (%37) (D1, D3, D4, D4, D4, D5, D6, D6, D6, D8, D8, D9, D9, D10, D10, D10, D10)	35 (%45) (Y1, Y1, Y4, Y4, Y7, Y7, Y8, Y9, Y10, Y10, Y10, Y11, Y11, Y12, Y13, Y13, Y14, Y14, Y15, Y16, Y16, Y18, Y19, Y19, Y20, Y20, Y21, Y23, Y24, Y25, Y25, Y26, Y27, Y27, Y30)
Gözlem, görüşme formları	10 (%22) (D1, D3, D3, D4, D5, D6, D7, D8, D9, D10)	11 (%14) (Y4, Y5, Y8, Y14, Y19, Y19, Y20, Y20, Y22, Y31, Y31)
Başarı testleri	6 (%13) (D1, D5, D7, D8, D9, D10)	12 (%16) (Y1, Y2, Y3, Y8, Y11, Y13, Y17, Y20, Y24, Y25, Y29, Y30)
Kişisel bilgi formları	4 (%9) (D1, D5, D8, D10)	4 (%5) (Y12, Y14, Y16, Y30)
Değerlendirme formları	1 (%2) (D8)	2 (%3) (Y5, Y21)
Puanlama anahtarları	2 (%4) (D3, D4)	-
Diğer	6 (%13) (D1, D2, D2, D2, D4, D5)	13 (%17) (Y4, Y6, Y7, Y9, Y9, Y14, Y21, Y21, Y23, Y28, Y29, Y31, Y31)

Veri toplama araçları incelendiğinde en çok başarı testleri ile tutum, kaygı, özyeterlik ölçeklerinin kullanıldığı söylenebilir. Veri toplama araçlarının doktora ve yüksek lisans tezleri arasında dengeli olduğu söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme konulu tezleri incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada 41 tez incelenmiş ve elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir.

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

Tezlerin sayıları ve yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2017 yılından sonra dijital öğrenme tezlerinde artış olduğu görülmektedir. Bununla birlikte doktora tezlerinin bütün tezlerin 1/4'ünü meydana getirdiği ifade edilebilir. Türkçe eğitiminde dijital öğrenme eğilimlerini inceleyen çalışmalarda 2017 yılından sonra artış olduğu ve doktora tezlerinin bütün tezlerin 1/3'ünü oluşturduğu görülmektedir (Delen 2021: 54; Korucu ve Biçer 2019: 37; Şahin vd. 2020). Bu sonuçlar değerlendirildiğinde Türkçe eğitimindeki dijital öğrenme tezlerinin en çok 2017 ve sonrasında yapıldığı söylenebilir. Bu durum, son yıllarda artan teknoloji kullanımının eğitimle iç içe geçmesi ve ders içi etkinliklerin teknoloji merkezli yapılmaya başlanması ile açıklanabilir. Öğrencilerin daha çok teknolojik ürünle karşılaşması, araştırmacıları teknoloji merkezli çalışmalar yapmaya sevk etmiş olabilir.

Tezlere konuları açısından bakıldığında tezlerin bir yöntemin-uygulamanın öğrencilerin çeşitli becerilerine etkisini incelediği görülmektedir. Doktora tezlerinin tamamına yakını bu türden tezlerden meydana gelmekteyken yüksek lisans tezlerinin %68'i etki inceleyen tezlerden meydana gelmektedir. Bunun altındaki sınıflandırma dikkate alındığında ise öğrencilerin uygulama süresince aktif veya pasif olduğu çalışmalar göze çarpmaktadır. Bütün çalışmalara bakıldığında öğrencilerin pasif olduğu çalışmaların bütün çalışmalarda büyük bir yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte doktora ve yüksek lisans tezlerinde öğrencilerin pasif olduğu çalışmalara bakıldığında doktora tezlerinde bu oranın daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, doktora tezlerinin yeni bir yaklaşım ortaya koyma misyonuyla açıklanabilir. Konu açısından tezler, en çok dijital hikâye ve bilgisayar destekli çalışmalara yönelmiştir. Doktora tezlerinde dijital hikâye ilk sıradayken yüksek lisans tezlerinde gerilerdedir. Yüksek lisans tezlerindeyse bilgisayar destekli eğitsel oyunlar ön plana çıkmıştır. 'Dijital' kavramı üzerine Türkçe eğitimi alanında yapılan eğilim araştırmalarında bu türden bir değerlendirmeye rastlanmamıştır.

Problem, alt problemler ve amaç açısından değerlendirme yapıldığında her iki grupta da akademik başarı ve tutum ile yazma becerilerinin incelenmesinin hedeflendiği görülmektedir. Bu alanda yapılan farklı çalışmalarda, en çok akademik başarı ve tutumun incelendiği ifade edilmiştir (Delen 2021: 64; Talan 2019: 730). Çalışma, bu çalışmalarla paralellik göstermekle birlikte akademik başarı ve tutum ile yazma becerilerinin ön plana çıkması kolay ölçülebilir beceriler olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca, çalışmaların hedefleri dikkate alındığında öğrencilerin ürettiği, aktif olduğu çalışmalar yerine öğrencilerin çeşitli becerilerinin ölçüldüğü çalışmalar yapılmaya çalışıldığı ifade edilebilir.

Ele alınan tezler sonuçları açısından değerlendirildiğinde her iki grupta da akademik başarı ve tutumun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra yüksek lisans tezlerinde olumsuz sonuçlar elde edildiği ifade edilmiştir.

Doktora tezlerinin %70'i ortaokul öğrencileri üzerinde yapılırken %30'nun öğretmen adayları üzerinde yapıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin ise %71'i ortaokul öğrencileri üzerinde çalışılmıştır. Doktora tezlerinden farklı olarak yüksek lisans tezlerinde lise öğrencileri ve Türkçe öğretmenleri üzerinde de çalışılmıştır. Bununla birlikte yüksek lisans tezlerinde öğretmen adayları üzerinde daha az çalışılmıştır. 'Dijital' kavramı içerisinde Türkçe eğitimindeki eğilimleri inceleyen çalışmalarda çalışma grubu olarak en çok ortaokul öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının bulunduğu söylenebilir (Altınpulluk 2021: 20; Çifci ve Ünlü 2020: 1377; Delen 2021: 66; Korucu ve Biçer 2019: 39; Şahin vd. 2020: 109; Talan 2019: 698; Turgut ve Kışla 2015: 106). Bu durum, araştırmacıların çalıştıkları birimlerde araştırma yapmanın kolay olmasından ve hedef kitlenin ortaokul öğrencileri olmasından kaynaklanabilir. Bu çalışmanın bulguları, alanda yazılanlarla desteklenmektedir.

Çalışmaların örneklem büyüklükleri incelendiğinde doktora tezlerinin %90'ının 1-100 örneklem büyüklüğüne sahip tezlerden meydana geldiği görülmektedir. Aynı büyüklük aralığında yüksek lisans tezlerinin %58'i bulunmaktadır. 200 örneklem büyüklüğünden daha yüksek örneklem gruplu bir doktora tezi bulunmamaktadır. Yüksek lisans tezlerinin ise örneklem grupları çok daha yüksektir. Bu durumun sebebi, doktora tezlerinin daha küçük grupla daha derinlemesine araştırma hedefinin bulunması olabilir. Yapılan çalışmalar ve bu çalışma değerlendirildiğinde örneklem büyüklüğünün 1-100 arasında olduğu görülmektedir (Altınpulluk 2021: 200; Delen 2021: 66; Korucu ve Biçer 2019: 39; Şahin vd. 2020: 110). Çalışma, yapılan öbür çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Doktora çalışmalarının %70'i karma yaklaşımla yapılan çalışmalardan meydana gelirken nitel çalışma yapılmamıştır. Yüksek lisans tezlerinde ise daha dengeli bir dağılım söz konusudur. Bu durum, doktora tezlerinin çalışılan konuya farklı açılardan yaklaşma hedefiyle ilgili olabilir. Her iki grupta da en fazla kullanılan desen yarı deneysel desen olmuştur. İlgili araştırmalara bakıldığında nicel araştırmaların daha önde olduğu görülmektedir (Altınpulluk 2021: 198; Delen 2021: 65; Korucu ve Biçer 2019: 38; Şahin vd. 2020: 108; Talan 2019: 700). Bu çalışmanın bulgularına göre karma yaklaşım daha çok kullanılırken diğer çalışmalarda nicel daha fazla kullanılmıştır.

Veri toplama araçları incelendiğinde en çok başarı testleri ile tutum, kaygı, özyeterlik ölçeklerinin kullanıldığı söylenebilir. İlgili araştırmalara bakıldığında başarı testleri, tutum ölçekleri, anket ve görüşmeler öne çıkmaktadır (Altınpulluk 2021: 199; Çifci ve Ünlü 2020: 1379; Delen 2021: 67; Şahin vd. 2020: 109; Talan 2019: 701). Bu çalışma ve diğer çalışmalar değerlendirildiğinde başarı testleri, tutum ölçekleri, anket ve görüşmeler öne çıkmaktadır. Bu sonuç, çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Ayrıca veri toplama araçları ile ilgili elde edilen bu sonuç; problem, alt problem ve amaçlar açısından yapılan değerlendirmelerden elde edilen sonuçlarla da benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın sonuçlarına genel olarak bakıldığında çalışmaların daha çok öğrencilerin pasif kaldığı çalışmalardan oluştuğu söylenebilir. Teknoloji destekli birçok çalışma görülse de bu çalışmaların birçoğunda öğrenciler pasif kalmaktadır. Noguerón-Liu ve Lammers'e göre (2020: 420) öğretmenlerin dijital alanları ve uygulamaları okuryazarlık öğretimine nasıl dâhil edebileceklerini gösteren literatüre rağmen ortaokul yazma öğretimi ile ilgili araştırmalar, teknoloji kullanımının hâlâ çok fazla öğretmen merkezli olduğunu göstermektedir. Yine aynı araştırmalar, teknoloji odaklı eğitimin küresel düzeyde değil, yerel düzeyde kaldığını ifade etmektedir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler sunulabilir:

- Öğrencilerin aktif olduğu, dijital kanalları doğrudan kullanabildiği çalışmalar yapılabilir.
- Çalışmalarda kullanılan içerik öğrencilerin seviyesine uygun ve teknolojinin getirilerini içinde barındıran seviyede olabilir.
- Öğrencilerin tutum, görüş, akademik başarılarının yanı sıra dijital yeterliklerinin de geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışmanın benzeri bir çalışma, yabancılara Türkçe öğretimi alanı üzerinde de yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Yazarların Katkı Oranı

Makale, tek yazar tarafından hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Akçay, A. (2015). *Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ağ (web) destekli eğitimin Türkçe öğretmeni yetiştirilmesine etkisi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Akçay, A. (2009). *Webquest (web macerası) yönteminin Türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Akgün, M. A. (2020). *Türkçe öğretmeni adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının araştırılması* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Aktaş, E. ve Uzuner Yurt, S. (2015). Türkçe eğitimi alanındaki makale özetlerine yönelik bir içerik analizi. *Turkish Studies*, 10(7), 73-96.

- Altınpulluk, H. (2021). Video oyunların eğitim araştırmalarında kullanımı: Bir sistematik tarama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 185-212.
- Altunbay, M. ve Bıçak, N. (2018). Türkçe eğitimi derslerinde “z kuşağı” bireylerine uygun teknoloji tabanlı uygulamaların kullanımı. *ZfWT*, 10(1), 127-142.
- Arı, G., Yaşar, M. S. ve İstanbullu, E. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarıyla ilgili yayımlanan makalelerin incelenmesi (2014-2018). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 487-508.
- Aşçı, A. U. (2019). Eğitsel dijital oyunların 6. Sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi akademik başarılarına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(62), 932-941.
- Aytaş, G. ve Özcan, Ş. (2019). Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 235-255.
- Baki, Y. (2015). *Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Baki, Y. ve Feyzioğlu, N. (2017). Dijital öykülerin 6. sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(3), 686-704.
- Bal M. (2018). Türkçe dersinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *e-Turkish Studies*, 13, 49-64.
- Bal M. (2018). Çok katmanlı okuryazarlık bağlamında oyunlaştırmanın Türkçe öğretim sürecine katkısı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(1), 183-201.
- Bal M. (2018). Reading and writing experiences of middle school students in the digital age: watsapp sample. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 6(2), 89-100.
- Bal M. (2019). Use of digital games in writing education: an action research on gamification. *Contemporary Educational Technology*, 10(3), 246-271.
- Bal M. ve Uslu E. (2018). Türkçe öğretim sürecinde dijital bölünme. *Sakarya University Journal of Education*, 8(1), 228-245.
- Batıbay, E. F. (2019). *Web 2.0 uygulamalarının Türkçe dersinde motivasyona ve başarıya etkisi: Kahoot örneği* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Batluralkız, Ç. (2018). *Basılı ve dijital ortamlarda ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Benzer, A. (2017). *Dijital çağda öğretim teknolojileri ile Türkçe eğitimi*. Ankara: İdeaport Yayınları.
- Benzer, A. (2018). Investigation of readiness levels of Turkish teacher candidates related to digital course material preparation training. 7th International Conference on “Innovations in Learning for the Future”: *Digital Transformation in Education* içinde (s. 9-19).
- Boyacı, S. ve Demirkol, S. (2018). Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 512-531.
- Bozkurt, B. Ü. ve Uzun, N. E. (2015). Türkçenin eğitimi-öğretimine ilişkin bir alanyazını değerlendirmesi: Uluslararası bilimsel toplantılarda eğilimler/yönelimler. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 1-15.
- Cayhan, C. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin watsapp uygulaması kullanımı ile okuma ve yazma öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Ceran, D., Aydın, M. ve Onarcıoğlu A. S. (2018). Okuma eğitimi üzerine yapılan tezlerde eğilimler: Bir içerik analizi çalışması. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2377-2392.
- Çetin, D. (2013). *Bilgisayar destekli prozodi eğitiminin vurgu, ton ve duyguyu algılama ve yansıtma becerilerine etkisi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Çıvğın, H. (2020). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital okuma yeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Çifci, M. ve Ünlü, S. (2020). Türkiye’de çevrimiçi okuma üzerine yapılan çalışmaların analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1368-1385.
- Coşkun, E., Özçakmak, H. ve Balcı, A. (2012). *Türkçe eğitiminde eğilimler 1981-2010 yılları arasında yapılan tezler üzerine bir meta-analiz çalışması*. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayında sunulan bildiri, 204-212.

- Dayan, G. ve Girmen, P. (2018). Türkçe eğitimi yazma sürecinde: Dijital öyküleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 207-228.
- Delen, A. (2021). *Türkiye’de e-öğrenme ortamlarına ilişkin yapılan araştırmalardaki eğilimler: 2004-2020 dönemi tezlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Demirer, V. ve Baki Y. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital öyküleme sürecine ilişkin görüşleri ve algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 718-747.
- Doğan, Y. ve Özçakmak, H. (2014). Dinleme becerisinin eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 90-99.
- Dönmez, A. (2020). *Fiil ve fiille bağlantılı konuların öğretiminde bilgisayarla desteklenmiş oyun tabanlı öğrenme uygulamalarının etkililiği* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Dönmez, B. ve Gündoğdu, K. (2016). 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programları alanında yayımlanan makale ve tezlerin analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(4), 2109-2125.
- Duran, E. ve Ertan Özen, N. (2018). Türkçe derslerinde dijital okuryazarlık. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 31-46.
- Durukan, E. (2011). *İlköğretim 6. sınıfta bilgisayar destekli dilbilgisi öğretiminin başarı ve tutuma etkisi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Eroğlu, A. (2020). *Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde dijital hikâye anlatımının kullanılması* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Eroğlu, A. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital hikâyeye yönelik metaforik algıları. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (18), 49-60.
- Eroğlu, A. (2015). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde kullanılan tablet bilgisayar ile yazı yazmaya yönelik hazırbuluşlukları* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Ertan Özen, N. (2020). *Dijital hikâye oluşturmanın ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerisine katkısı* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Ertem, İ. S. (2016). Oyun temelli dijital ortamlar ve Türkçe öğretiminde kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(20), 1-10.
- Farıdah, I. vd. (2020). Effect digital learning on student motivation during covid-19. *The 8th International Conference on Cyber and IT Service Management*. October 23-24.
- Fırat, M. (2009). Bireyselleştirilebilir bir e-öğrenme aracı olarak dijital konu haritaları. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 2(3), 27-32.
- Geçgel, H. (2020). Türkçe eğitiminde dijital yetkinlik kavramının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 886-904.
- Gülce Özkaya, P. (2017). *Bilgi teknolojilerine dayalı hikâye anlatımıyla öbek-anlam ilişkisinin kavranması* (Doktora Tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Gündüz, N. (2019). *Dijital öykü yazarlığının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Işıksalan, S. N. (2020). Türkçe öğretmen adaylarının dijital ortamlardan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies-Applied Sciences*, 15(3), 401-415.
- Kahraman, E. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ve teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Karacaoğlu, H. (2018). *Dijital hikayelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Karadağ, K. (2019). *Öğretim teknolojilerinden storybird uygulamasının 5. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yazmaya yönelik tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

- Karadüz, A. ve Baytak, A. (2010). Teknoloji destekli öğretimin Türkçe eğitimi bölümü öğrencileri tarafından nasıl algılandığının incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(20), 7-29.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2020) Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web Of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 67-86.
- Karakuş Tayşi, E. (2019). Bilgisayar destekli materyal kullanımının öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 256-272.
- Karaosmanoğlu, P. (2019). *Wattpad kitapları üzerine bir içerik çözümlemesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Kavan, N. (2020). *Teknoloji destekli eğitimin özel eğitim öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Kaya, M. (2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin e-yazma alışkanlıklarının değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Kayan, A. (2019). *Ad ve adla bağlantılı konuların öğretiminde bilgisayar destekli eğitsel oyunların etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Kemiksiz, Ö. (2017). Dinleme becerisi üzerine yazılan makalelerin değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(1), 511-531.
- Kırboğa, A. (2019). *Bilgisayar destekli noktalama işaretleri materyallerinin ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri kazanımlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Korucu, A. T. ve Biçer, H. (2018). Mobil öğrenme: 2010-2017 çalışmalarına yönelik bir içerik analizi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(1), 32-43.
- Kurudayıoğlu M. ve Bal M. (2014). Ana dili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 74-95.
- Kurudayıoğlu, M. ve Soysal, T. (2020). 2018 Türkçe dersi öğretim programı'nın dijital yetkinlik bakımından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty*, 54, 184-199.
- Luong, J. ve Arnold, R. (2020). Creating a digital learning community: Four key considerations for remote learning during a pandemic. *An International Conference on Engineering, Technology and Education*, 8(11), 1109-1118.
- Maden, A. (2019). *Ortaokul öğrencilerine yönelik elektronik görsel sözlük geliştirme tasarım tabanlı bir araştırma (5. sınıf örneği)* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Martínez-Bravo, M.-C., Sádaba-Chalezquer, C. ve Serrano-Puche, J. (2020). Fifty years of digital literacy studies: A meta-research for interdisciplinary and conceptual convergence. *Profesional de la información*, 29(4).
- MEB (2019). Türkçe öğretim programı. Ankara.
- Mete, G. (2021). Turkish teachers' views on educational digital games. *International Online Journal of Educational Sciences*, 13(2), 604-619.
- Noguerón-Liu, S. ve Lammers, J. C. (2020). Literacy instruction and digital innovation: Trends and affordances for digital equity in classrooms. E. B. Moje; P. Afflerbach; P. Enciso; N. K. Lesaux (Ed), *Handbook of Reading Research Volume V* içinde. (s. 406-423). New York: Routledge.
- Ovalı, T. (2011). *İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe dersinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin anlama becerisine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Önal, A. (2020). *Çevrim içi iş birlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin ikna edici yazma becerilerine ve yazma kaygılarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Öz, G. (2020). *1923-1928 yılları arasında yayımlanan dergilerde Türkçe eğitimi ile ilgili makalelerin incelenmesi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Özbal, A. (2017). *Yazma becerisinin geliştirilmesinde web 2.0 araçlarının kullanılması* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

- Özbay, M. ve Özdemir, O. (2014). Türkçe öğretim programı için bir öneri: Dijital okuryazarlığa yönelik amaç ve kazanımlar. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 2(2), 31-40.
- Özçakmak, H. (2017). Türkçe eğitimi lisansüstü araştırmalarında yeni yönelimler (2011-2015). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1607-1618.
- Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *e-Turkish Studies*, 12(4), 427-444.
- Özdemir, S. (2018). Okumaya ilişkin lisansüstü araştırmaların eğilimleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1161-1178.
- Özel, N. (2016). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkisiyle değişen bilgi kaynakları, hizmetleri ve öğrenme ortamları. *Millî Eğitim*, 45(209), 270-294.
- Özerbaş, M. A. ve Öztürk, Y. (2017). Türkçe dersinde dijital hikâye kullanımının akademik başarı, motivasyon ve kalıcılık üzerinde etkisi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(2), 102-110.
- Özipek, K. (2019). *Padlet uygulamasının öğrencilerin akademik başarıları ile teknolojiye ve Türkçe dersine karşı tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Özkaya, P. G. (2020). Dijital öykülerin Türkçe dil becerilerinin gelişimine etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1386-1405.
- Özkoyuncu, Y. (2016). *Ortaöğretim 10. sınıf öğrencilerinin fiil ve fiilimsler konusunu öğrenmede bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrenci başarıları ve kalıcılığına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Sevim, O. (2013). *Sekizinci sınıf Türkçe dersi kişisel gelişim temasının öğretiminde etkileşimli bilgisayar uygulamalarının etkileri* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Soylu, S. (2020). *Deyim öğretiminde kavram karikatürü kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ve tutumlarına etkisi (Toondoo uygulaması örneği)* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Şahin, A., Çiftçi, B. ve Başbayrak, M. (2020). Teknoloji destekli Türkçe eğitimi tezlerinin eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(2), 98-114.
- Şanal, A. (2016). *Ders kitabı olarak z-kitap kullanımının okuduğunu anlamaya etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Şener, F. (2019). *Teknopedagojik eğitim kapsamında Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma durumları* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Şimşek, B. (2018). *Çevrim içi oyunların Türkçenin söz varlığına etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Talan, T. (2019). Dijital öyküleme yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalara sistematik bir bakış. 7. *Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumu Tam Metin Kitabı*, 692-709.
- Tayfa, H. (2018). *Etkileşimli tahtanın Türkçe dersinde kullanımının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Tok, M. ve Potur, Ö. (2015). Yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 Yılları). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 1-25.
- Trilling, B. ve Fadel, C. (2009). 21st century skills. *Jossey-Bass A Wiley Imprint*, 6(8), 1213-1228.
- Turgut, G. ve Kışla, T. (2015). Bilgisayar destekli hikâye anlatımı yöntemi: Alanyazın araştırması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2). 97-121.
- Tüfekçioğlu, B. (2013). *Derlem tabanlı çevrim içi Türkçe öğrenci sözlüğü -Önadlar a madde başı-* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Türker, F. M. (2014). *Web tabanlı uzaktan Türkçe öğretimi uygulamalarının yazılı anlatım dersinde başarı ve tutuma etkisi* (Doktora tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

- Urfalı Dadandı, P. (2016). *Türkçe öğretiminde elektronik ders kitabı kullanmanın başarı, özyeterlik inançları ve tutuma etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Varişoğlu, B., Şahin, A. ve Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3). 1767-1781.
- Yanbıyık, S. ve Yılmaz, F. (2016). Literatür temelli bir araştırma: Türkçe öğretiminin sorunları. *Journal of Research in Education and Society*, 3(1). 60-75.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Y., Üstündağ, M. T., Güneş, E. ve Çalışkan, G. (2017). Dijital hikayeleme yöntemi ile etkili Türkçe öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(2), 254-275.
- Yüksel, H. (2019). *Türkçe dersinde kullanılan eğitsel dijital oyunların ders başarısı ve motivasyona etkisi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Yürektürk, F. N. (2019). *Teknolojiye dayalı yürütülen Türkçe derslerinin öğretmen ve öğrenci görüşleri bağlamında değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- <https://www.nisanyansozluk.com/?k=dijital> (9.5.2021 tarihinde erişildi.)
- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/digit> (9.5.2021 tarihinde erişildi.)
- <http://lugatim.com/s/D%C4%B0J%C4%B0TAL> (9.5.2021 tarihinde erişildi.)

Extended Abstract

Introduction

Technology is the basis of the changes that have occurred in many aspects of life in the 21st century. The concept *digital* has entered our lives as a result of technological changes. This concept appears in different forms in people's lives and brings with it some responsibilities. Foremost of those are digital competencies which are also important in Turkish education.

As in many fields, studies on digital learning are carried out in Turkish education. This study aimed to investigate the theses on digital learning in the field of Turkish education to help guide researchers interested in the field by establishing the status quo.

When the relationship between digital technologies and reading and writing skills is considered, it is seen that there is a two-way relationship. The first of these refers to the ability of individuals to correctly interpret the instructions, commands, signs, and visuals they encounter in digital environments and use digital tools effectively. The other includes the ability of individuals to share the written and visual materials they have created regularly and functionally (Özbay and Özdemir 2014: 32).

With the spread of computer and internet technologies, the idea of learning in the electronic medium has attracted great attention worldwide. It is possible to classify the e-learning efforts on the basis of three major phases from the emergence of computers in the 1960s to the present day. The tendency to learn in the electronic environment began with educational software that provided practice in basic skills and has gained great momentum, especially with the instant communication opportunities provided via the internet, which reached the World Wide Web in 1991. Thus, computer-based educational software was replaced by server-based learning management systems (LMS). Therefore, content creation and control have also increased from CD-ROM to Web-based software languages (Firat 2009: 28).

Being informed of the trends in the field of digital learning will guide researchers interested in digital studies in Turkish education. In this study, the aim was to identify the general trends in theses on digital learning in teaching Turkish. From this point of view, this study was shaped around the question: "What are the trends in theses on digital learning in the field of Turkish education?"

Method

This study is qualitative by nature and was designed as a case study. According to Yıldırım and Şimşek (2018: 289), a case study is a research method that allows the researcher to examine in-

depth a phenomenon or event that s/he cannot control. Case study design was used because the characteristics and tendencies of the theses investigated in this study were directly examined as well.

Document analysis was used to collect data. Document review was used for data analysis as “it is the analysis of written materials containing information about the case or cases that are targeted to be investigated” (Yıldırım and Şimşek 2018: 189).

A *Thesis Review Form* was used in the data collection process. The form was prepared in line with the works of the researchers in the field and the research questions of the study. First, the units to be included in the form were determined in line with the purpose of the study and the research questions. The drafted form was sent to two field experts and the final version of the form was thus prepared. The form consisted of *Thesis Name, Type, Year, Subject, Research Problem, Sub-problems of the Research, Purpose of the Research, Study Group, Method-Pattern Used, Data Collection, and Conclusion* sections to investigate the theses.

A *Thesis Classification Form* was created to classify the raw data. This form was used to determine the relevance of the theses obtained during the initial search. Through this form, the theses relevant to the purpose of the study were selected.

To collect data, theses on digital learning in the field of Turkish education in the Higher Education Council National Thesis Center were surveyed between 19.3.2021 and 8.4.2021. Theses added after those dates were excluded from the study. A total of 41 studies, 10 of which were doctoral dissertations and 31 were Master's theses, comprised the data of this study.

Results and Discussion

In terms of the year of completion, it was found that there has been an increase in the number of theses on digital learning since 2017. Doctoral theses constitute one-quarter of all of the theses.

When the theses were classified in terms of their scopes, it was observed that they investigated the administration of methods on teaching various skills and their effects on learners. Almost all doctoral theses focused on skill teaching, and 68% of the master's theses investigated the impacts of teaching. The students in those studies appear passive participants in the process.

70% of the doctoral theses were conducted with secondary school students and 30% were on teacher candidates. 71% of the master's theses included secondary school students as participants. Unlike the doctoral theses, high school students and Turkish teachers were included in master's theses as well.

When the sample sizes of the studies were examined, it was observed that 90% of the doctoral theses and 58% of the master's theses consisted of sample sizes ranging from 1–100.

70% of doctoral studies consisted of studies conducted with a mixed approach. No qualitative studies were conducted. There was a more balanced distribution in the master's theses. This may have been related to the aim of the doctoral theses to approach the studied subject from different angles.

When the data collection tools were examined, it was seen that achievement tests and attitude, anxiety, and self-efficacy scales were mostly used.

Ekler

Ek-1. Çalışmada İncelenen Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

Tablo 10.

Çalışmada İncelenen Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

Yüksek lisans tezleri	Ad ve adla bağlantılı konuların öğretiminde bilgisayar destekli eğitsel oyunların etkisi	Y1
	Basılı ve dijital ortamlarda ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin karşılaştırılması	Y2
	Bilgisayar destekli noktalama işaretleri materyallerinin ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri kazanımlarına etkisi	Y3
	Çevrim içi iş birlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin ikna edici yazma	Y4

Türkçe Eğitimi Alanında Yapılmış Dijital Öğrenme Tezlerinin İncelenmesi

	becerilerine ve yazma kaygılarına etkisi	
	Çevrim içi oyunların türkçenin söz varlığına etkisinin incelenmesi	Y5
	Derlem tabanlı çevrim içi Türkçe öğrenci sözlüğü -Önadlar a madde başı-	Y6
	Ders kitabı olarak z-kitap kullanımının okuduğunu anlamaya etkisi	Y7
	Deyim öğretiminde kavram karikatürü kullanımının öğrencilerin akademik başvuru ve tutumlarına etkisi (Toondoo uygulaması örneği)	Y8
	Dijital hikayelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi	Y9
	Dijital öykü yazarlığının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi	Y10
	Etkileşimli tahtanın Türkçe dersinde kullanımının ortaokul öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına etkisi	Y11
	Eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital okuma yeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi	Y12
	Fiil ve fiille bağlantılı konuların öğretiminde bilgisayarla desteklenmiş oyun tabanlı öğrenme uygulamalarının etkililiği	Y13
	İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe dersinde bilgisayar destekli öğretimin öğrencilerin anlama becerisine etkisi	Y14
	Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde kullanılan tablet bilgisayar ile yazı yazmaya yönelik hazırbulunmuşlukları	Y15
	Ortaokul öğrencilerinin wattpad uygulaması kullanımı ile okuma ve yazma özyeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi	Y16
	Ortaöğretim 10. sınıf öğrencilerinin fiil ve fiilimsler konusunu öğrenmede bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrenci başarısı ve kalıcılığına etkisi	Y17
	Ortaöğretim öğrencilerinin e-yazma alışkanlıklarının değerlendirilmesi	Y18
	Öğretim teknolojilerinden storybird uygulamasının 5. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yazmaya yönelik tutumlarına etkisi	Y19
	Padlet uygulamasının öğrencilerin akademik başarıları ile teknolojiye ve Türkçe dersine karşı tutumlarına etkisi	Y20
	Teknoloji destekli eğitimin özel eğitim öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi	Y21
	Teknolojiye dayalı yürütülen Türkçe derslerinin öğretmen ve öğrenci görüşleri bağlamında değerlendirilmesi	Y22
	Teknopedagojik eğitim kapsamında Türkçe öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma durumları	Y23
	Türkçe dersinde kullanılan eğitsel dijital oyunların ders başarısı ve motivasyona etkisi	Y24
	Türkçe öğretiminde elektronik ders kitabı kullanmanın başarı, özyeterlik inançları ve tutuma etkisi	Y25
	Türkçe öğretmeni adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının araştırılması	Y26
	Türkçe öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ve teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi	Y27
	Wattpad kitapları üzerine bir içerik çözümlemesi	Y28
	Web 2.0 uygulamalarının Türkçe dersinde motivasyona ve başarıya etkisi kahoot örneği	Y29
	Webquest (web macerası) yönteminin Türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi	Y30
	Yazma becerisinin geliştirilmesinde web 2.0 araçlarının kullanılması	Y31
Doktora tezleri	Bilgi teknolojilerine dayalı hikâye anlatımıyla öbek-anlam ilişkisinin kavranması	D1
	Bilgisayar destekli prozodi eğitiminin vurgu, ton ve duyguyu algılama ve yansıtma becerilerine etkisi	D2
	Dijital hikâye oluşturma ortamının ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme	D3

becerisine katkısı	
Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi	D4
İlköğretim 6. sınıfta bilgisayar destekli dilbilgisi öğretiminin başarı ve tutuma etkisi	D5
Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde dijital hikâye anlatımının kullanılması	D6
Ortaokul öğrencilerine yönelik elektronik görsel sözlük geliştirme tasarım tabanlı bir araştırma (5. sınıf örneği)	D7
Sekizinci sınıf Türkçe dersi kişisel gelişim temasının öğretiminde etkileşimli bilgisayar uygulamalarının etkileri	D8
Web tabanlı uzaktan Türkçe öğretimi uygulamalarının yazılı anlatım dersinde başarı ve tutuma etkisi	D9
Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ağ (web) destekli eğitimin Türkçe öğretmeni yetiştirilmesine etkisi	D10
Toplam	41